

Nr. 43.

29. november 1941.

Kamerat!

Folkets Hus i Oslo er vel et av de mest forlatte hus i dette land. I løpet av to måneder har arbeiderne lært seg å gå utenom det gamle huset sitt. Det blir liggende der som en sidebygning til Møllergata 19 og minne om den vandringen de fremste tillitsmennene i arbeiderbevegelsen har gått etterhvert som de har talt og skrevet i arbeidernes interesser.

Innenfor veggene er det vel ikke så forferdelig stilt. I et hvert fall ikke i fjerde etasje hvor nazistene i sitt ansikts sved arbeider med sine skumle planer. Planene om nazifiseringen er jo ferdige. Snart skal arbeidernes penger begynne og rulle til fordel for propagandamaskinen i NS. Fagbladene skal komme tolv ganger om året og utelukkende inneholde nazistisk "opplysningsstoff". Særlige propagandaledere og skribenter skal ansettes. Den faglige virksomhet skal innstilles. Fagorganisasjonen skal utvikles til å bli det organ som skal forgifts arbeiderne åndelig, samtidig som det skal drives noe filantropisk virksomhet. Noen tilfeldige hjelpekasser skal nemlig dekke over hva arbeidernes penger egentlig heretter går til.

I det ytre er Arbeidernes faglige Landsorganisasjon opphört å eksistere. Det er bare et tynt skal uten innhold. Organisasjonen er moden til å fremtre i sin nye skikkelse som Norges Arbeidssamband. Arbeidsgiverforeningen er alt kastet ut av sine kontorer på Drammensveien og har tatt midlertidig opphold i Kristian August gate. Betegnende nokk er det tysk SS som rykker inn i de tidligere kontorer. Om dette har Erling Olsen uttalt at "det ikke er så farlig for innen nyttår er Arbeidsgiverforeningen og Landsorganisasjonen slått sammen."

Det er tydelig at de tillitsmenn som er tvunget til å sitte over, liker den nye situasjon svært dårlig. Den eneste trøsten de i øyeblikket har, er at de enda en tid kan få kontakt med noen av sine trofaste medlemmer fra tidligere. Men de føler med seg selv, at dette er forbıgående. De sitter i dag bare som et skalkeskjul for det som virkelig foregår, og når det ikke behøves til det bruket, blir de enten kastet ut eller tvunget inn i forrederorganisasjonen til kastrering. Vi har nå heldigvis erfaring for at ingen lar seg lokke eller true inn i Nasjonal Samling. De få som er gått inn er folk som alt i flere år har vært på randen ut av bevegelsen. Eller det er åndelig vrakgods som har lett seg drive inn i dragsuget. Ikke en eneste av de vi har lært å regne med har sviktet. Og når de har holdt hittil, vil de også holde heretter.

Det er betegnende for tingenes tilstand at kommissarene har så vanskelig for å få hjelp av de oversittende tillitsmenn. Derfor merker vi heller intet annet liv fra organisasjonen enn de utsendte avskrifter av cirkulærer fra hovedledelsen. Allikevel får ikke kommissarene seg til å sparke dem ut før de selv har lært seg tilstrekkelig til å klare sakene alene med trofaste håndlangere fra "partiet".

- V -

Forbundsstyrenes dager er talte.

Når det gjelder omlegningen av organisasjonen med henblikk på å fremme nazifiseringen gjør L.O.s nye ledelse nå et nytt framstøt. De kommisariske lederne i forbundene har nå fått seg tilstilt de bestemmelser som er fattet om opprettelse av såkalt "rådgivende utvalg" i forbund og distriktsorganisasjoner, som avløsning av de tidligere forretningsutvalg og forbundsstyrer.

Det er tanken at det innen hvert forbund skal opprettes et slikt rådgivende utvalg, som skal bestå av ikke mindre enn 5 og ikke over 12 medlemmer. De fastlønte tillitsmenn skal være selvskrevne medlemmer av utvalget.

Disse utvalgene skal imidlertid ikke velges. Medlemmene skal overhodet ikke ha noen innflytelse på sammensetningen av dem. Den kommisariske leder av forbundet skal utpeke utvalget, - men heter det i de nye vedtekter som er sendt ut av Fossum og stedfortredende Olsen - kommisaren skal "sørge seg med fungerende leder av NS-faggruppeorganisasjon", d.v.s. herr Fossum. Det er kommissarenes mål, heter det videre, å bringe "dugelige medlemmer av NS.s faggruppeorganisasjon inn i utvalgene i størst mulig utstrekning".

Mappe
Ekspl.
Aks
Aks 43
43/43

Det er kommissærenes mål, heter det videre, å bringe "dugelige medlemmer av NS.S faggrupporganisasjon inn i utvalgene i størst mulig utstrekning".

Fortsatt dette lokale rådgivende utvalg skal det også opprettes landsutvalg (som skal tilsvare de nævnevnte hovedstyrer og landsstyrer) Landsutvalgene skal opprettes på samme måte som de lokale utvalg.

Videre skal det opprettes rådgivende utvalg i distriktsorganisasjonene (samorganisasjonen). Når det gjelder sammensetningen av dem har de såkalte "fylkesledere" i NS-organisasjonen det avgjørende ord.

Det er ikke bestemt fra hvilket tidspunkt endringene i forbunds-og samorganisasjonsstyrrene skal finne sted. Det er overlatt til den kommisariske leder å avgjøre. Det heter om dette i L.O.s skriv til kommisæren: "Allerede nå har jo forbunds-og samorganisasjonsstyrrene en rent rådgivende karakter og ingen besluttende myndighet. Det må derfor bli forholdene innad i det enkelte forbund eller den enkelte distriktsorganisasjon som er avgisende for hvilken utstrekning utskiftninger og suppleringer skal finne sted straks". Om suppleringen med angivelige "dugelige medlemmer" av NS-organisasjonen sies det at den ikke må skje på en måte, så den "visker mer opprivede enn nødvendig innad i organisasjonen. Under alle forhold bør imidlertid lederen sørge for å ha et medlem av NS. ved sin side i sitt styre. Hvis han ikke finner å ville entledige noen av det sittende styre, kan han som midlertidig ordning supplere det naværende styre med et medlem fra NS."

I slutten av skrivelsen blir det understreket at denne melding er av rent konfidentiell art, og at den kommisariske leder under ingen omstendighet må la den tilflyte uvedkommende personer!

Vi har på tross av dette funnet det riktig å holde alle forbundsstyrer og samorganisasjonsmedlemmer - som er de der direkte berøres - og alle fagorganisasjonsfolk ellers, orientert om dette nye framstøt fra nazistledelsens side.

En sor at fyrene nå går varsomt fram. Der de ikke tør røre, vil de med det samme, skal det settes inn et kreatur, slik at kommisæren leverer fall i når en som holder med seg! Men det er klart at det ikke stopper der det. Transfingen vil komme, og hederlige fagforeningskamerater er bare glad over at de slipper ut av disse sine sure jobber. Men en skal være oppmerksom på den faren som består, nemlig at noen blir hengende igjen, og må forherset i styrene sammen med nazistene etterhvert som de rykker inn.

Det blir tydeligere og tydeligere hvor det barker hen. Tillitsmenn og medlemmer ser det klart, og det er gledelig å se den samstemmighet som hersker om at det gjelder å komme vekk fra disse "tillitsverv" som med tiden blir stadig tyngdeligere. Alle vil vekk fra medarbeiderskapet med den rasistiske gjengen som na bit for bit selger og legger øde arbeidernes gamle og gode verneorganisasjon. Parolen: fagorganisasjonen skal rømmes - har 99 prosent av de fagorganiserte som tilhengere. Titusener venter på chansen til å bli kritt de verv de trofast har skjøttet til andre tider og under andre forutsetninger. I naziorganisasjonene føler de seg tilovers, og de har så sent ikke noe mot at Fossum, Olsen og "meyeristene" sørger for utskifting.

- V -

Nå er det avdelingens tur.

Naziboprenskingen i fagorganisasjonen har hittil innskrenket seg til likvidering av tillitsmenn i toppledelsen. Men ingen har truffet at det ville bli stopp med det. Meningen er at nazifiserte organisasjoner ellers iveriggjennom, og da kan heller ikke avdelinger og foreninger spås. Vi har hatt en del tilfelle av entledigelse av foreningstillsittemenn (veslest i formen i store Oslo foreninger) i forbindelse med undtagelsestilstanden i september. Nå meldes om nye tilfeller av dette slags.

Sædhes er formannen og nestformannen i Avdelingen ved Telegrafverkets hovedkontorsted, A. Mørck og Johan Bentzen, avsatt som tillitsmenn av forbundets kommisærer.

I deres sted er opnevnt to nazister, Zivind Windingsland og Sigurd Walle. Den siste vil buskes som angiver fra tidligere.

I Bergens ledd av kvinnelige telegraf-og telefonfunksjonerers landsforening er det innsatt ny kommisarisk formann. Hun heter August Kolflåth og nyter samme "tillit" som kampfelleges annetsted i landet.

akkryggede nordmenn som kastes ut av sine stillinger.

Nazistene fortsetter utrensningen i Telegrafverket. Na er de gamle styremedlemmer i Telegrafmennenes Landsforbund og Kvinnelige Telegraf- og telefonfunksjonærers landsforening avskjediget fra sine stillinger i Telegrafverket. (Tidligere er som kjent formennene avskjediget i forbindelse med de 43 organisasjoners henvendelse til Joseph Terboven).

De som nå er awsatte er fullmektig Sandvei, sekretær Tormod Halvorsen, ing. Falnes, Rannug og Stavøstrand (bestyreren av Tryvasshøgda radio). frøknerne Scheflo, Knudsøn, Kristoffersen, Alfild Rustad og Hildegard Pedersen. Videre er fru Øyen avskjediget.

Årsaken til styremedlemmene avskjed fra sine stillinger er at de har vegret seg mot å fortsette i sine gamle tillitsverv etter "nyordninga". Det er da nye nazidirektørenes i Telegrafverket som står bak forfølgelsen av disse rakkryggede organisasjonsfolk. Drivkraftene for å få dem sparket har vært charlatarene Høiland og Knut Knutson Fiane (blandt de "underordnede" kaldt "Tyrres Snørtevold" på grunn av likheten med helten i Kiellands "Jacob" i manerer, oppsyn og klededrakt). Herr "direktøren" går daglig i "spjellfruk". Disse fyrene som hensynsløst setter kolleger på bør bakkene vil aldri bli glemt!

V -

Liket er kremert.

Alle vil huske de bølgene som slo opp omkring Direktoratet for Arbeidsorganisasjoner. Det var her ordfører Stenersen og Erling Olsen skulle dominere fagorganisasjonen utenfra. Fagorganisasjonen ønsket ikke å ha noe med denne dødfødte institusjonen å gjøre. Det skulle bare være et dekke for tyskerne, og da var det like greit å ha med tyskerne sitt å bestille. Som man vil huske, tylholdt tyskerne på Ludvik Buland, Thorbjørn Henriksen Th. Narvestad og O. Røine og nekjet å slippe dem ut av fengslet fra fagorganisasjonen hadde bøyet kne for idebildet Stenersen-Olsen. I døgesmål har man nå gatt hen og kremert dette direktorat-liket, idet en bare får en forsiktig melding om at det er opplost og at Landsorganisasjonen selv skal utgjøre bindedeleddet mellom fagforeningene og Sosialdepartementet i pengesaker. Begravelser av dødfødte pleier jo å gå far seg på slik stiltiende måte. Barnefader Olsen var nok tilstede.

V -

På brygga har det vært liv igjen. Føreren for NS Bryggeforening ble, etter hvad var medarbeider der nede forteller, arrestert sist onsdag. Arsaken var at denne beryktede nazisten satt på sitt kontor og braket i fylla. En sivil politimann kom tilstede. Etter å ha fastslått tingenes tilstand, tilkaldte han forsterkning, hvoretter "bryggefører" H. Sandaker ble ført bort. En er av den opfatning av vedkommende sivile politimanns tilsynskomst skal henge sammen med visse pengetransaksjoner, som Sandaker skal være blandet inn i. De skriver seg fra isommer da Sandaker, Bunes og Erling Olsen hadde en av sine værste fylleraptusser.

V -

Arbeidstjenesten

ble i sin tid slått veldig opp og skulle gjøres populær. Det lykkedes ikke. Gutta ble ikke med på notene, men gikk sine egne veier. Derfor har pipa fått en annen lyd. Saledes har Reichskommissar gitt Innenriksdepartementet ordre om at offentlige tjenestemenn ikke skal utbetales lønn under tvungenarbeidstjeneste. Saken er videre sendt Finansdepartementet hvor ordren nå er tatt til etterretning. De som er ansatt i stat og kommuner har deretter fått beskjed om at lønn under arbeidstjeneste er bortfallt fra 1. sept. hvilket kan bety opptil tre måneders tilbakevirking.

V -

Den tyske finansekspert Otte,

opnадde å få bestemt at NS personalkontor skulle løses ut fra den offentlige administrasjon og gå over til å bli en privat partiuinstitasjon uten statsstøtte. Enten det nå skyldes at hr. Otte røk usams med kst. Raetlin og derfor ble sendt tilbake til Tyskland, eller om det er andre årsaker vi ikke. Men nå har dette personalkontoret begynt å bry seg med offentlige ansettelsjer igjen. Så vidt vites er det dog bare innen Innenriksdeparte-

mentets virkeområde. Kontoret har således etterhvert som det har fått til det gatt gjennom kommunale ansettelsjer. I Oslo har således en rekke tjenestemenn plutselig fått melding om at Personalkontoret ikke har noe imot at de er ansatt. Det tas dog følgende reservasjon:

"Vi skal samtidig bemerke at hvis noen av de ansatte funksjonærer på noen måte utøver kontrær politisk virksomhet, vil denne godkjennelse straks trekkes tilbake med den følge at vedkommende funksjonær må fratre sin stilling."

Det hele må ansees som det reneste anstaltsmakeri. For det første behøver ikke folk med mange års tjenestetid i kommunen bekrefte på at de er ansatt. For det annet behøver man ikke fra det hold å sende ut advarsler om avsettelse. Alle i offentlig tjeneste vet at de ikke sitter i sine stillinger en time lenger enn det passer småfolket i Rådhusgata 17.

Det er vel meningen å skremme offentlige tjenestemenn inn i partiet. Nå bør de snart vite bedre. De som lar seg skremme, har alt gått inn. De som hittil ikke har gått inn er sikkert gode jøssinger, som bare venter på besøk av de små svarte karene.

Det er vel noen av de karene som har "reddet" seg inn i Nasjonal Samling, som regner med at de kan reddet seg over på den norske siden når det blir helt tydelig hvordan krigen vil ende. Ved sa å øppre tilstrekkelig provokatorisk og slå ned på nazistene under et oppgjør, sa skulle de kunne hente seg avlad.

Disse folkene regner så uendelig feil. De glemer at det i øyeblikket finnes tusener av unge gutter utenfor landets grenser som bare har den ene oppgaven å komme hjem og gjøre rent bord. Det er hundreder av trauste karer i tyske og norske fengsler som har mye og hevne. Det er både kølle-slag og piskesår som vil verke til de hevnes. Det er de etterladte etter de myrdede, som også vil sta fram og kreve soning for hva de har mistet.

Nei, de som har "reddet" seg inn i Nasjonal Samling, eller på annen måte har stilt seg til disposisjon, er redningsløst fortapt.

- V -

Arrestasjoner i Drammen.

I slutten av forrige uke trengte tysk politi seg plutselig inn hos tidligere journalist Erling Pedersen i "Fremtiden" og tok med seg ham, hans hustru og sønn. Forretningsfører Edm. Norén som var på formiddagsbesök hos sin venn ble også arrestert. Denne hustru som litt senere innfant seg, ble likeens anholdt.

Var medarbeider i Drammen kan ikke opplyse hva årsaken er til at tysk politi har foretatt denne arrestasjonen. Nå en uke etter at de ble satt inn, sitter de enda uten at noen parørende har fått oppgitt noen grunn.

- V -

Sinecure

kaller vi det når en mann med lite besvær tjener gode penger. Det må en vel også kalles kommissærene s jobber i fagorganisasjonen. Titt bare på de rundskrivene som ervesendt siden de overtok sine stillinger. De gir også et bilde av virksomheten idag. De kan sammenfattes i å omfatte:

- 1) forbudd mot å forlate organisasjonen,
- 2) plikt til å betale kontingent,
- 3) opparbeidelse av tapt arbeidstid under flyangrep,
- 4) arbeidstiden under mørklegging,
- 5) forbudd mot frie pengedisposisjoner,
- 6) bespisning på arbeidsplassen,
- 7) tap av lønn under arbeidstjeneste,
- 8) kontingentfritagelse i Den norske Legion og
- 9) avholdelse av juletrefester.

Var det ikke noen som snakket noe om at vi måtte bevare troen på at fagorganisasjonen opprettholdt sin tidligere virksomhet?

- V -

Sensasjon i Oslo kretsfengsel.

De siste dagene i forløpne uke skjedde det sensasjonelle ting i Oslo kretsfengsel i Akebergveien 11.

Fredag trappet Gestapo opp og hentet fengslets nylig utnevnte nazi-direktør, Åsbjørn Larsen. Han ble etter et fornær avskjediget fra sin stilling på flekken.

Dagen etter kom tyskerne igjen - og foretok en masse arrestasjoner blandt fengselsbetjeningen. De første de sikret seg var fengslets vaktmester NS-mannen Karl Thoresen. Han ble kraftig sjokert da tyskerne tok ham og besvinte to ganger før han kom ut i patruljebilen. Videre arresterte tyskerne verksmester Scott Angel Wik, fengslets gamle lærer, Øvrebo og følgende betjenter: Brugvald Kjulslund, Martin Vendishoel, Sverre Bostrøm, Gunnar Fredriksen, Foss, Øyvind Engebretsen, Alf Bakken og Paulsen. Alle de arresterte er satt inn i det tyske fengslet i Møllergata 19.

Massearrestasjonerne står i forbindelse med funnet av et radioapparat i cella til en av de kriminelle fanger, Reidar Roy. Også Roy har tyskerne ført over til nr 19. Radioapparatet er gjennom lengere tid brukt til symptomatisk avlytting av London Radio og nyhetene er så spredt ut til fangene.

"Direktør Larsen" er av tyskerne gjort ansvarlig for at slikt kan forekomme, likeså vaktmesteren. De øvrige er siktet for å ha vært delaktige i spredningen av nyhetene.

Affären har vakt veldig oppsikt i fengslet. Kollegene føler sterkt med de gode nordmenn som er kommet i ulykke på grunn av tildragelsen, men de gliser fett over at "direktøren" og den uutholdelige vaktmester Thoresen har fått føle tyskernes terror.

Larsen har anstrengt seg svært for å bevise at han er "uskyldig" og han har løpt trapperne hos alle mulige og umulige NS-koryfeer for å få "oppriisning". I skrivende øyeblikk har hans strev enda ikke ført til noe. Men så er herr Larsen også selv til NS. å være et usedvanlig skiddent blad. Vi kan bl.a. fortelle at han nå mens han satt som "direktør" for vårt største fengsel, har greid å få en fyllermulkt på 50 kroner på grunn av deltakelse i et dundrende drikkekallas med en døl annen berme på sitt hjemsted Lørenskog.

- V -

Postfolk i Bergen arrestert.

Ved Bergen postkontor er det i alt arrestert 24.mann og et liknende antall til har vært i fornær hos tyskerne. Arrestasjonene skal henge sammen med spredning av illegale skrifter.

- V -

Anaiver.

Vi advarer mot Martin Torbjørnsen, som arbeider ved Standard Elektriske Telefonverksted. Han er angiver. Thorbjørnsen bor i Dynekildgata 7B.

- V -

Telefonkatalogen kommer ut "revidert".

Tyskerne har nå bestemt seg for hva de skal gjøre med årets Telefonkatalog som ble beslaglagt fordi Kongens navn forekom i forbindelse med slottstelefonene.

Tyskerne tenkte først på å trykke opp igjen hele katalogen! Men de har gitt opp denne planen. Det er blitt til at de har revet ut den "farlige" siden med Kongens navn, og siden erstattet med en ny!

Den katalogen vil få stor affeksjonsverdi.

- V -

Nye utrensninger i presseorganisasjonene.

Redaktør Olav Røgeberg (som er forretningsfører i "Alle kvinnernas blad") er avsatt fra sin formannsstilling i Norsk ukepresses forening. Arsak: Han var en god nordmann.

Som kommisarisk formann er tilsatt redaktør Finn Myklegaard i "Oslo Illustrerte" som er gammel nazist. Valget av kommisær stod mellom Myklegaard og disponent Dahl i "Norsk Ukeblad" som også er NS-mann. Eieren av "Norsk Ukeblad", direktøren for Norsk Korrespondanceskole, Ernst G. Mortensen er forresten også nazist.

Vi trur leserne av ukeblad er interessert i å bli bekjent med dette!

- V -

Ordføret holder seg.

Den Typografiske forening i Oslo holdt for en tid siden halvårsmøts i Folkets Hus. Foreningen har ca. 2.400 medlemmer. Det møtte 5 - siger og skriver som!

Davært vites var møtet avvertet i det ypperlige annonseorgan "Fritt Folk".

NS. forøker seg ikke.

Under ryggsekkopptellingen ble en del kontorister ved Oslo kommune innkalt til tjeneste. 4 mannlige kontorister ble beordret til å arbeide sammen med en NS-kvinne. Noe de var lite begeistret for. De traff derfor godt seg mellom om hvem som skulle arbeide sammen med henne! Dette ble kjent og forholdet rapportert til NS. De 4 funksjonærer ble innkalt til forbør hos en herr Bang - tidligere ansatt ved Oslo Tysverker, straffet og fengslet for underslag. Etter et seinere forbør hos soussjef Fritz Jensen ble de alle suspendert fra sine stillinger i 3 måneder.

De kører til sez.

Det er nu gått ut ordre fra soussjef Jensen til Forsorgsvesenet og Sosialtrygden i Oslo, om at berettér skal deres klanteir - det vil si de forsorgsunderstøttede, alderstrygde og pensjonerte - bare bruke leger som er medlemmer av "Det norske legeforbund" - det vil si den lille klikken av NS-leger. Alle gode, norske leger har jo for lengst brutt med Legeorganisasjonen etter at NS. stjal foreningen.

NS-legene har så dårlig praksis i Oslo at de må bruke sin tittuske "maktstilling" til å skaffe seg pasienter. MAN KAN SI HVA MAN VIL OM NS-gjengen, på et punkt er de i ethvert fall noe klappere, og det er når det gjelder korruption. Det er de nodd langt - langt lengre enn en skulle trudd det var mulig å komme.

- V -

Tyring organisering.

Det er nå sendt ut ordre til en rekke organisasjoner, at de plikter å ordne sin innlemmelse i Norges Handels- og Kontorfunksjonsråders Forbund. Fristen for å holde seg til tjeneste var satt til mandag i denne uka. Ordren omfatter Norges Merkantile Funksjonsråd forbund, Norges Bankfunksjonsråders forbund, Norsk Bokhandlermedhjelperförenings, Norges Handelsreisendes Lærerforbund, Statsautoriserte Revisorer Forbund, De norske Forskringsrådene Lærerforbund, Norges Assuranse-inspektorlag, Norges Tekniske Apotekers og Syrsklasseforening, Oslo kvinnelige Håndelsstands Forening og Håndverkergjenterforbundet.

Kører det ikke så noye lenger hvilken interesse organisasjonen representerer. Det er bare å scope alt ned i en sekk og der står det sann til en grønnazistisk masse. Men hvordan det på denne måten skal skapes interesse for nazismen er helt uforståelig. Men det er ikke vår oppgave å verne om de interessene.

- V -

Fritt Folk

Nå berøgget seg over at forbundene sender inn for lite faglig stoff til avisen, og det innskjeires at dette stoffet i første rekke må komme Fritt Folk til gode.

Stakkars avis. Den er vel fortvilet over at "kolega" Fri Fagbevegelse er så travl underrettet om organisasjonens indre liv, og at den selv er så fullstendig utaføre. Årsaken til dette er vel at det foregår så lite i fagbevegelsen som egner seg for den nazistiske pressen. Den frie presse vil i minstertid kunne løse fritt av gode kilder. Det er nok å ta av.

Det vil også også om ikke så lenge komme den dagen da dagspressen ikke får godt stoff om fagbevegelsen. Det er den dagen vi igjen har vunnet tilvake friheten vår og vi av den grunn kan tre fram med en levende, frisk

FRI FAGBEVEGELSE.